

PRINCÍP JAZYKOVEJ EKONÓMIE

Darina AUXOVÁ

THE PRINCIPLE OF LANGUAGE ECONOMICS

ABSTRACT

Princíp jazykovej ekonómie ako prejav dynamickosti v jazyku sa uplatňuje aj v súčasných umeleckých textoch, ktoré majú pendant v historickej predlohe.

Literárne dielo ako určitý jazykový umelecký výtvor obsahuje uvedomelú a plánovanú činnosť, ktorej výsledkom je text pozostávajúci z rozličných jazykových prostriedkov a zákonitostí obsiahnutých v jazykových princípoch. Z formálneho a sémantického hľadiska sa tvorí určitá koncepcia, ktorá odráža realitu fiktívnu alebo skutočnú tak, aby bola v každom prípade prijateľná pre príjemcu. Na tejto činnosti sa podieľajú menšie alebo väčšie textové celky, medzi ktorými je náročný významový vzťah na jednej strane, no na druhej strane musia spĺňať aktuálne jazykové potreby. Preto je potrebné brať do úvahy niekoľko aspektov, napríklad pri skúmaní starších textov je dôležitý historický aspekt, ktorý v mnohom ovplyvnil formálnu a sémantickú stránku didaktických jednotiek. Práve v textoch vydaných v novšom období sa nahrádzajú jazykové prvky spojené so zaniknutými reáliami, resp. ktoré súvisia s odrazom starších etáp života ľudskej spoločnosti. Ďalším príkladom zmeny medzi jednotlivými textami je existencia alebo vypustenie fakultatívnych členov a slovných druhov, zmena slovosledu a vysoký výskyt synonym.

Všetky spomenuté významové prejavy variantnosti a dynamickosti spojené s jazykovým princípom ekonómie v historických a súčasných textoch predstavujú výraznú zložku a dokazujú tak nepretržitý proces vývinu frazeologických jednotiek.

KEÚČOVÉ SLOVÁ:

jazyk, ekonómia

ABSTRACT

The principle of language economics as a manifestation of dynamics in the language is also applied in contemporary artistic text that have a pendant in a historical model.

A literary work, as a specific linguistic artistic creation, involves a conscious and planned activity, resulting in a text consisting of the various linguistic means and the patterns contained in the linguistic principles. From a formal and semantic point of view, there is a

concept that reflects reality either fictional or real, so that it is always acceptable to the recipient. This activity involves smaller or larger text units, including a demanding meaningful relationship on the one hand, but on the other hand they must meet current language needs. Therefore, several aspects need to be taken into account, for example, when examining older texts, a historical aspect, which has influenced in many ways the formal and semantic aspect of didactic units, is important. It is precisely in the texts issued in the recent period that the language elements associated with the extinct realms, or related to the reflection of older stages of human life, are superseded. Another example of a change between texts is the existence or omission of facultative members and word classes, change in word-order and high appearance of synonyms.

All the mentioned meanings of variance and dynamics associated with the linguistic principle of economics in historical and contemporary texts represent a significant component and prove a continuous process of the development of phraseological units.

KEYWORDS:

language, economics

ADRESA AUTORKY

Darina AUXOVÁ, PhDr., PhD.

Osloboditeľov 157, 038 53 Turany, Slovenská republika

e-mail: auxovad@seznam.cz